

Natura 2000 -alueiden verkosto

Natura 2000 -alueiden verkostolla suojellaan koko Euroopan unionissa tärkeitä luontotyyppisiä ja lajeja. Verkosto turvaa luontodirektiivissä määriteltyjen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjä. Tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen. Valtioiden ehdottavat Natura-alueita verkostoon. Suomen Natura-alueet ovat pääasiassa nykyisiä luonnonsuojelualueita, erämaa-alueita ja suojeluohjelmien kohteita. Verkostolla suojellaan myös sellaista luontoa, joka aiemmin on ollut heikommin suojeltua, esimerkiksi saariston ja rannikon vedenalaista luontoa, järviä, suuria jokia, pienvesiä, kallioita ja kulttuuriympäristöjä. Suomessa on nyt 1 865 Natura-aluetta. Natura 2000 -alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 50 000 km² eli noin 15 % Suomen kokonaispinta-alasta. Alueista lähes 80 % on valtion maita ja Metsähallituksen hallinnassa ja hoidossa.

Natura 2000 -verkostossa suojelun kohteina ovat Euroopan unionin luontodirektiivin ja lintudirektiivin tarkoittamat luontotyyppit, lajit ja niiden elinympäristöt, jotka esiintyvät jäsenvaltioiden Natura 2000 -verkostoon ilmoittamalla tai ehdottamalla alueilla. Lintudirektiivi ja luontodirektiivi ovat Euroopan unionin tärkeimmät luonnonsuojelusäädökset.

Luontodirektiivi koskee luonnonvaraista eläimistöä, kasvistoa ja luontotyyppisiä. Sen tavoitteena on:

- saavuttaa ja säilyttää tiettyjen lajien ja luontotyyppien suojelun taso suotuisana
- säilyttää laji luontaisessa ympäristössään niin, ettei sen luontainen levinneisyysalue supistu
- säilyttää riittävä määrä lajin elinympäristöjä, jotta kannan säilyminen voidaan turvata myös tulevaisuudessa.

Lintudirektiivi koskee Euroopan luonnonvaraisia lintuja. Direktiivin yleistavoite on ylläpitää tietyt lintukannat sellaisella tasolla, joka vastaa ekologisia, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia.

Natura-arvioinnin toteuttaminen

Natura-alueilla tai niiden lähistöllä toteutettavien hankkeiden tai suunnitelmien vaikutukset tulee arvioida, jollei ole varmaa, että ne eivät heikennä suojelutavoitteita. Myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset arvioidaan. Natura-alueiden verkosto muodostuu EU:n luontodirektiivin (Special Areas of Conservation, SAC) ja/tai lintudirektiivin (Special Protection Areas, SPA) perusteella valituista alueista. Luonnonsuojelulain 66 §:n mukaan viranomaisella ei saa myöntää lupaa tai hyväksyä suunnitelmaa, jonka voidaan arvioida merkittävästi heikentävän niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon.

Lain 65 §:ssä on hankkeiden ja suunnitelmien Natura-vaikutusten arvioinnista todettu:

”Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset” (Luonnonsuojelulaki 65.1 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan kaavaa hyväksyessä ja vahvistettaessa on MRL:n säädösten lisäksi noudatettava mitä luonnonsuojelulain (LsL) 10. luvussa säädetään Natura 2000 -verkostosta. Natura-vaikutusten arviointivelvollisuus syntyy, mikäli hankkeen vaikutukset kohdistuvat Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin, ovat luonteeltaan heikentäviä, laadultaan merkittäviä sekä ennalta arvioiden todennäköisiä.

Arvioinnin perusteena tulee tarkastella ensisijaisesti niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura-suojelualueverkostoon. Perusteet määräytyvät aluekohtaisesti perustuen:

- luontodirektiivin liitteen I luontotyypeihin (SAC),
- luontodirektiivin liitteen II lajeihin (SAC),
- lintudirektiivin liitteen I lintulajeihin (SPA) ja/tai
- lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitetut muuttolintulajit (SPA).

Alueet voivat olla liitettynä Natura-alueeksi sekä luontodirektiivin että lintudirektiivin mukaisten suojeluarvojen perusteella.

Vaikutusten merkittävyys

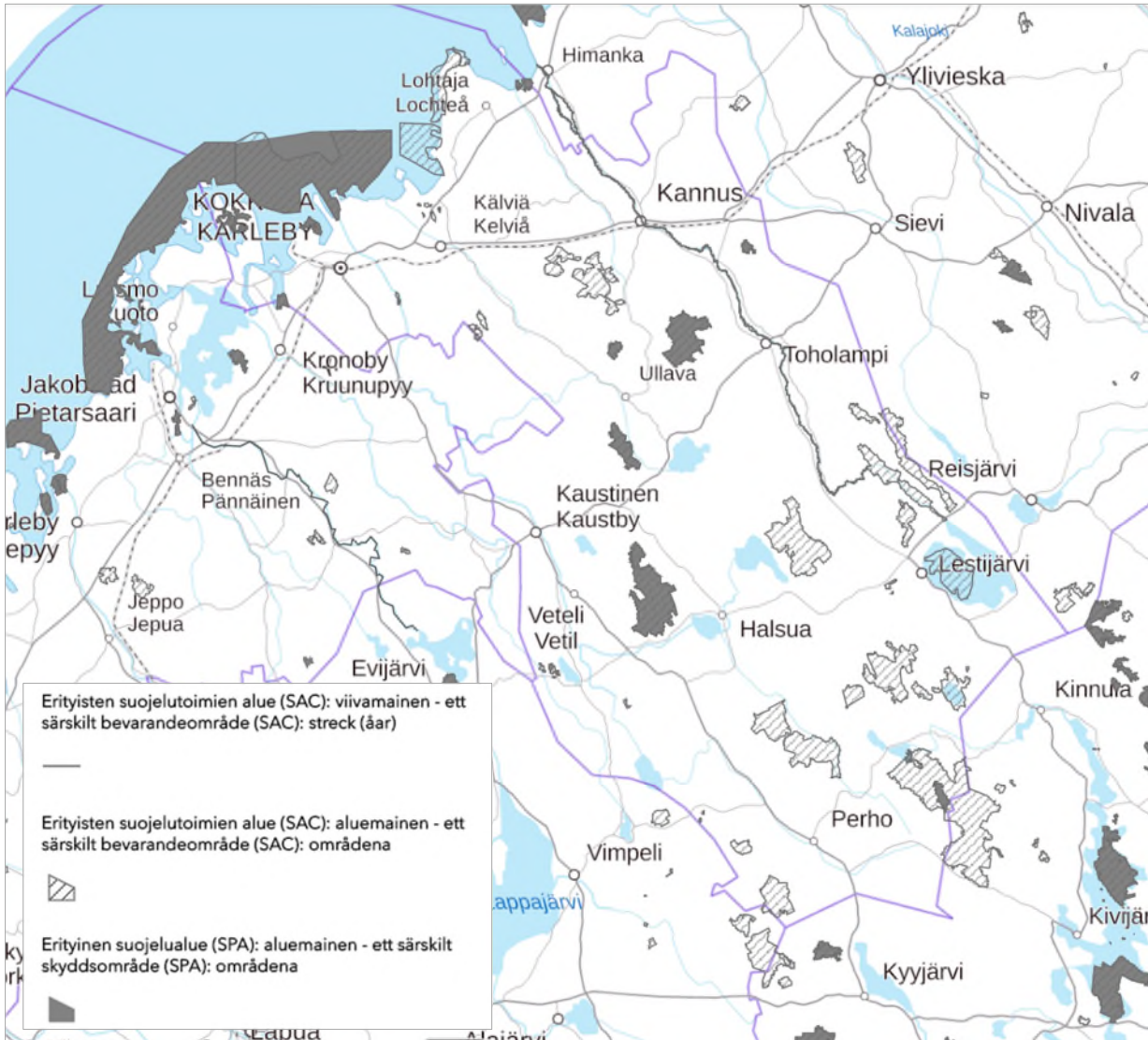
Luonto- tai lintudirektiiveissä ei ole yksityiskohtaisesti määritelty vaikutusten merkittävyyttä. Heikentämisen käsitettä arvioitaessa huomioon otettavia seikkoja ovat luontotyyppin tai lajin suotuisan suojelun tasoon kohdistuvat muutokset sekä kyseisen alueen vaikutus Natura 2000 –verkoston yhtenäisyyteen. Heikentyminen on luontotyyppin tai lajin elinympäristön fyysistä rappeutumista. Lajin kohdalla se voi olla myös lajin yksilöihin kohdistuvaa häiriövaikutusta. Tarkasteltavaksi on tilanteesta riippuen syytä ottaa ympäristön tilaan, veteen, ilmaan tai maaperään kohdistuvia vaikutuksia.

Arvioinnissa otetaan huomioon, miten alue vaikuttaa verkoston yhtenäisyyteen. Yleisesti luontotyyppin voidaan arvioida heikentyvät, kun sen pinta-ala supistuu tai sille ominaisten lajien kannalta tarpeellinen ekosysteemin rakenne ja toimivuus huonontuvat. Lajien elinympäristöjen heikentymistä tai häirintää tapahtuu, jos lajin elinympäristö tai sen laatu heikkenee, levinneisyysalue supistuu tai jos lajin populaatio vähenee tai se häviää alueelta.

Merkittävyyden arviointiin vaikuttaa muutosten laaja-alaisuus. Laajuus on kuitenkin suhteutettava kyseisen alueen kokoon, sen luontoarvojen merkittävyyteen ja sijoittumiseen. Ratkaisevaa siis ei ole hankkeen vaikutusten laajuus vaan niiden heikentävien vaikutusten merkittävyys. Pienikin hanke, esim. sinänsä vähäiseltä vaikuttava ruoppaus, voi kohdistua merkitykseltään suureen luontoarvoon, esim. tietyn kasvin ainoaan esiintymään alueella. Merkittävien vaikutusten mahdollisuutta harkittaessa on syytä noudattaa tiettyä varovaisuusperiaatetta. Arviointiin on ryhdyttävä, mikäli merkittävät heikentävät vaikutukset eivät ole objektiivisten seikkojen perusteella poissuljettuja.

Keski-Pohjanmaan Natura-alueet ja 5.vaihemaakuntakaava

Tarkastelu on tehty Keski-Pohjanmaan maakunnan alueella sijaitsevista Natura 2000 -verkoston kohteista. Rajauksen mukaisia kohteita on yhteensä 38 kappaletta. Työssä selvitettiin lisäksi maakunnan rajojen ulkopuoliset Natura-alueet ja todettiin niiden sijaitsevan maakuntakaavan merkinnöistä niin etäällä, että sijainnin voi todeta olevan todennäköisen vaikutusalueen ulkopuolella.

Kuva 1. Keski-Pohjanmaan Natura-alueet. (Suomen Ympäristökeskuksen karttapalvelu 2019)

Natura-alueita tarkasteltiin suhteessa Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakuntakaavan (5.vmk) merkintöihin. Natura-alueista kartoitettiin ne kohteet, joiden alueelle sijoittuu 5.vmk merkintöjä tai niiden lähiympäristöön sijoittuu merkintöjä 1 tai 2 km:n etäisyysvyöhykkeelle, riippuen onko kyseessä SAC vai SPA -alue. Lintudirektiivin mukaisten SPA-alueiden tarkastelun laajemman etäisyyden perusteena on se, että Natura-alueiden suojeluperusteena mainitut linnut ovat usein riippuvaisia Natura-alueiden ulkopuolisista ruokailu tai levähdysalueista ja lintujen reviirit voivat olla usean neliökilometrin laajuisia.

Natura-alueille tai niiden läheisyyteen sijoittuvien maakuntakaavamerkintöjen osalta verrattiin, esitetäänkö 5.vmk:n kaavaratkaisussa muutoksia lainvoimaisiin maakuntakaavoihin nähden ja tarvittaessa kuvattiin mahdolliset muutokset. Voimassa olevien maakuntakaavojen vaikutuksista Natura-alueisiin on tarvittaessa laadittu Natura-arvioinnit aiemmissa vaiheissa. Mikäli 5.vmk:n

kaavamerkintä on sama kuin voimassa olevan kaavan, Natura-vaikutusten on katsottu säilyvän ennallaan. Esimerkiksi 5.vmk:ssa päivitettävä aluerakenne on osoitettu maakuntakaavaan 3.vaihekaavassa, jolloin on myös tutkittu mahdollisten Natura-vaikutusten merkittävyyttä.

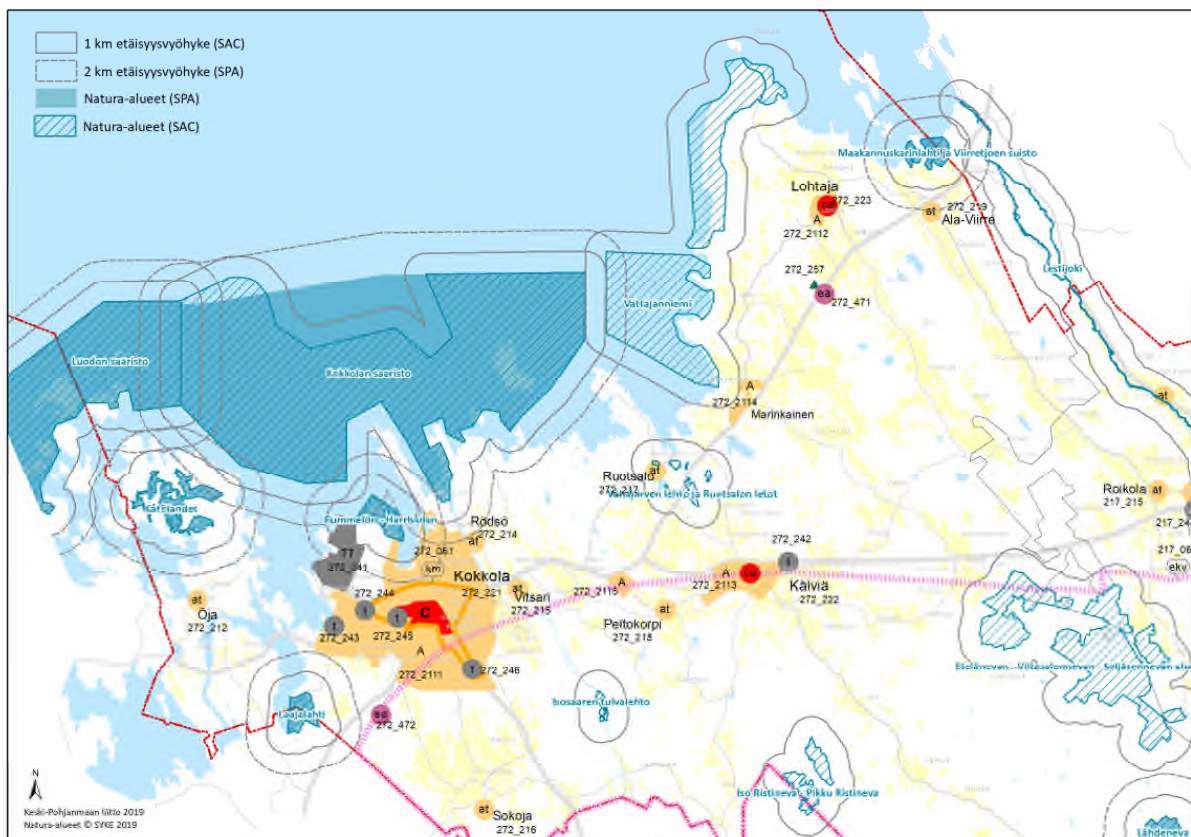
5. vaihemaakuntakaavassa päivitettävistä teemoista 3.vaihekaavassa (vahvistunut 2012) on osoitettu:

- taajamatoimintojen alueet (A)
- keskustatoimintojen alueet (C, Ca)
- kyläalueet (at)
- vähittäiskaupan alueet (km)
- kaivostoiminnan alueet (ek)
- teollisuus- ja varastoalueet (t)

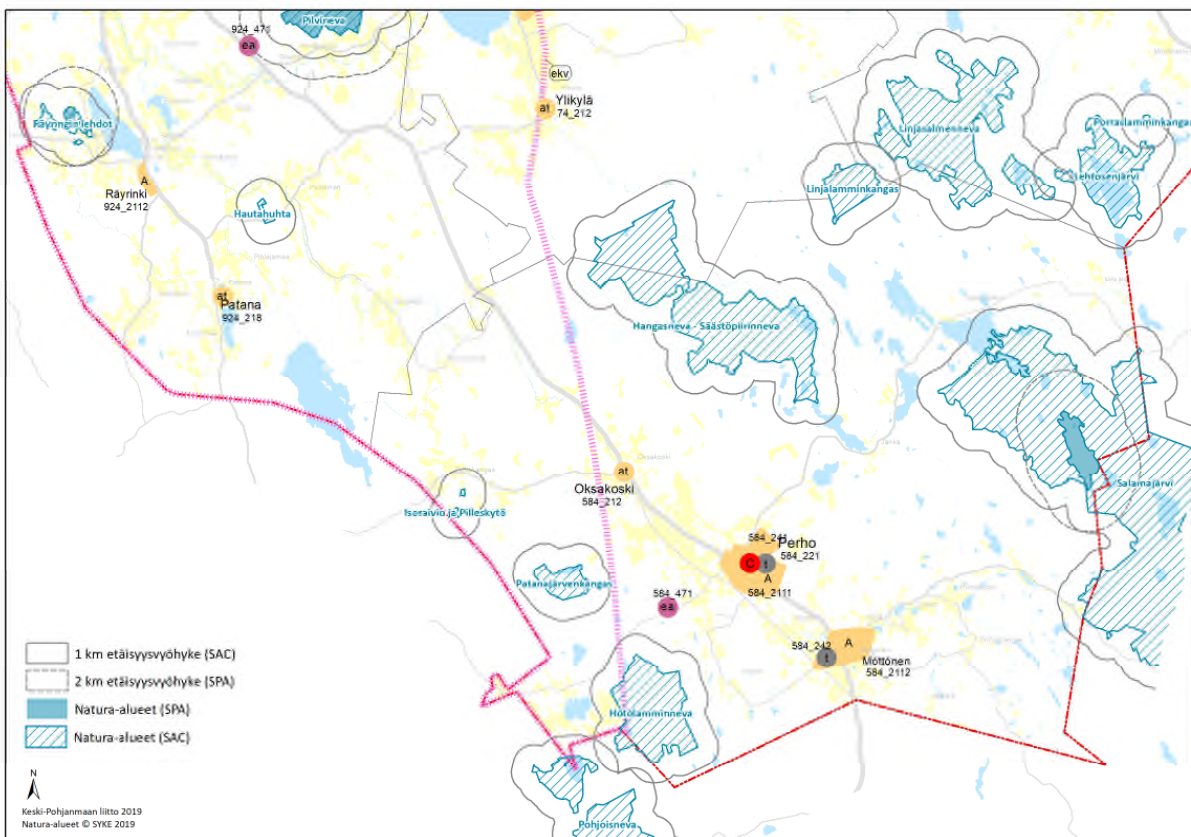
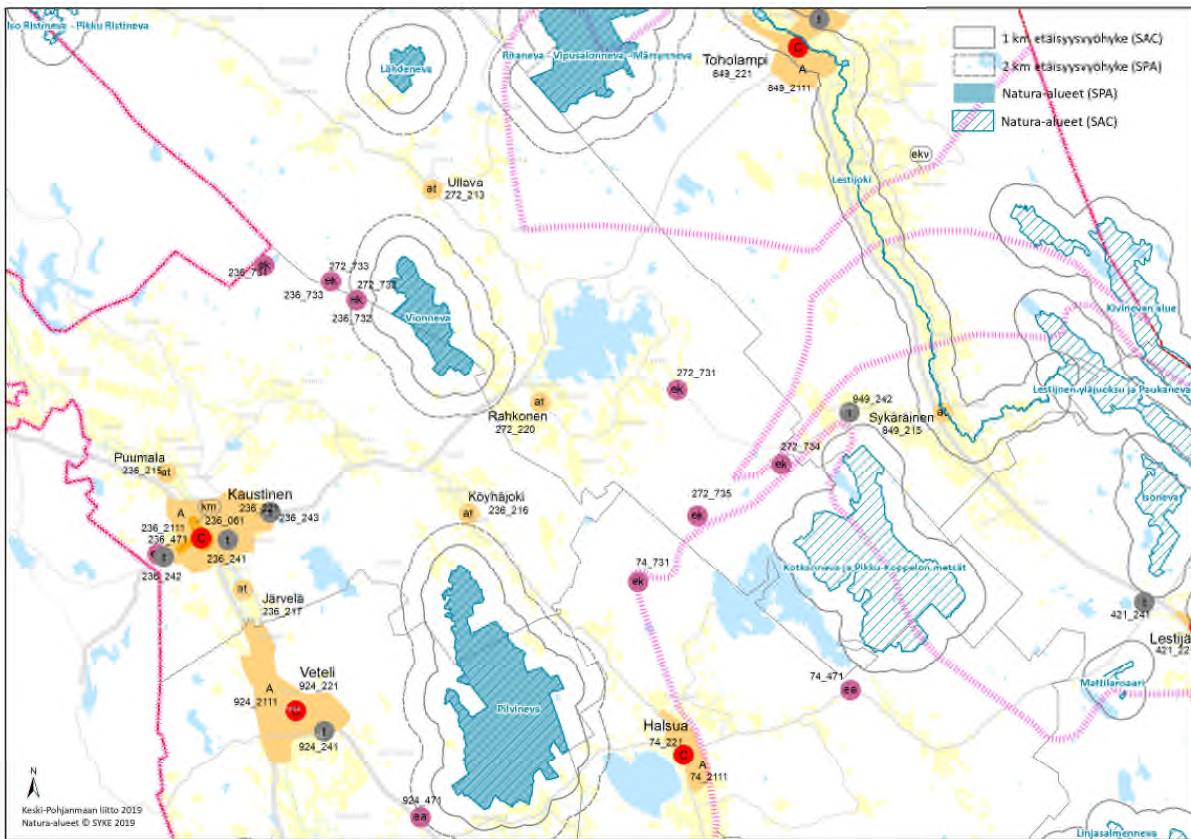
Lisäksi 1.vaihekaavassa (2003) on osoitettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue (TT).

Analyysi perustui kaavaluonnoksessa esitettyihin kaavaratkaisuihin päivittäen ne ehdotusvaiheen kaavamerkintöjen muutoksilla. Natura-alueista, joiden alueella tai läheisyydessä sijaitsee 5.vmk:n merkintöjä, esitetään tiivis arviointi vaikutusten todennäköisestä merkittävyydestä. Mikäli vaikutuksia voidaan arvioida mahdollisesti syntyvän, yhteenvedona on esitetty laajempi arviointi vaikutuksista, joissa hyödynnetty maakuntakaavaan liittyvien erillishankkeiden yhteydessä tuotettuja luonnonsuojelulain mukaisia Natura-arviointeja.

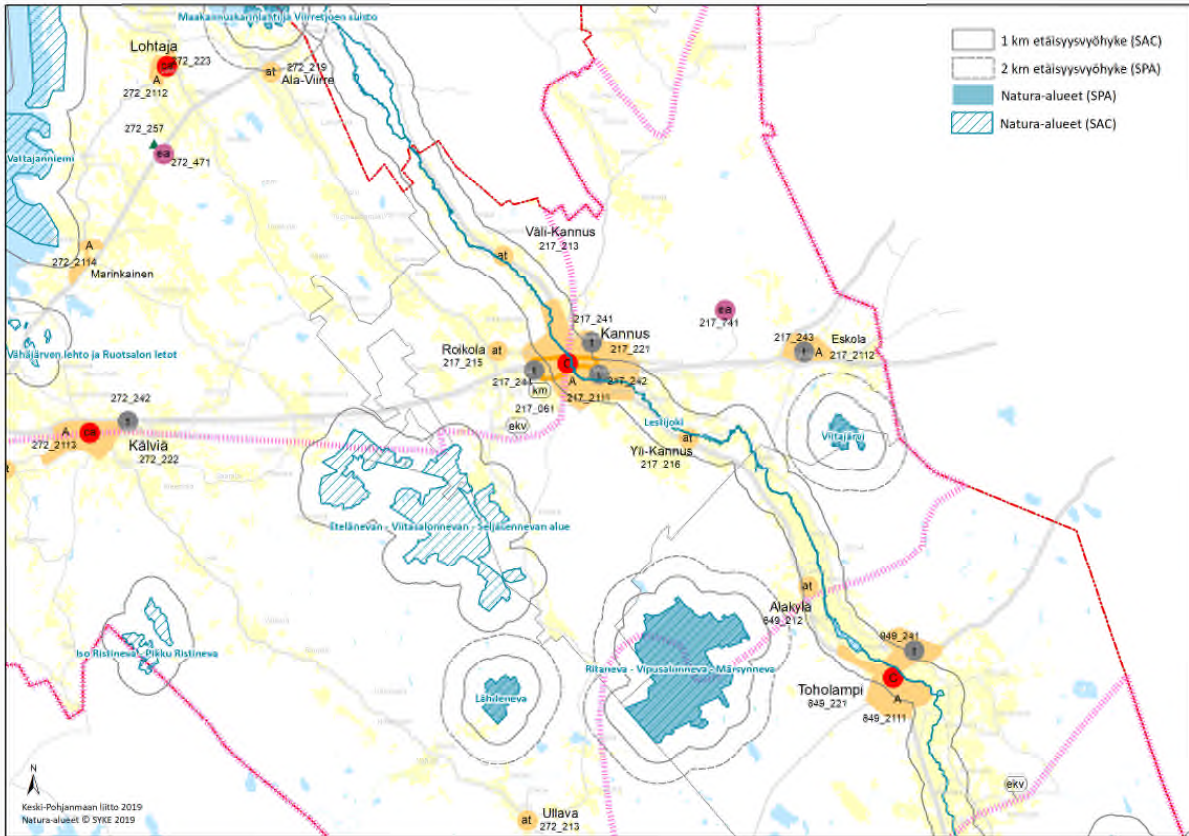
Seuraavissa kuvissa on osoitettu 5.vaihemaakuntakaavan merkinnät ja Natura-alueet etäisyysvyöhykkeineen.

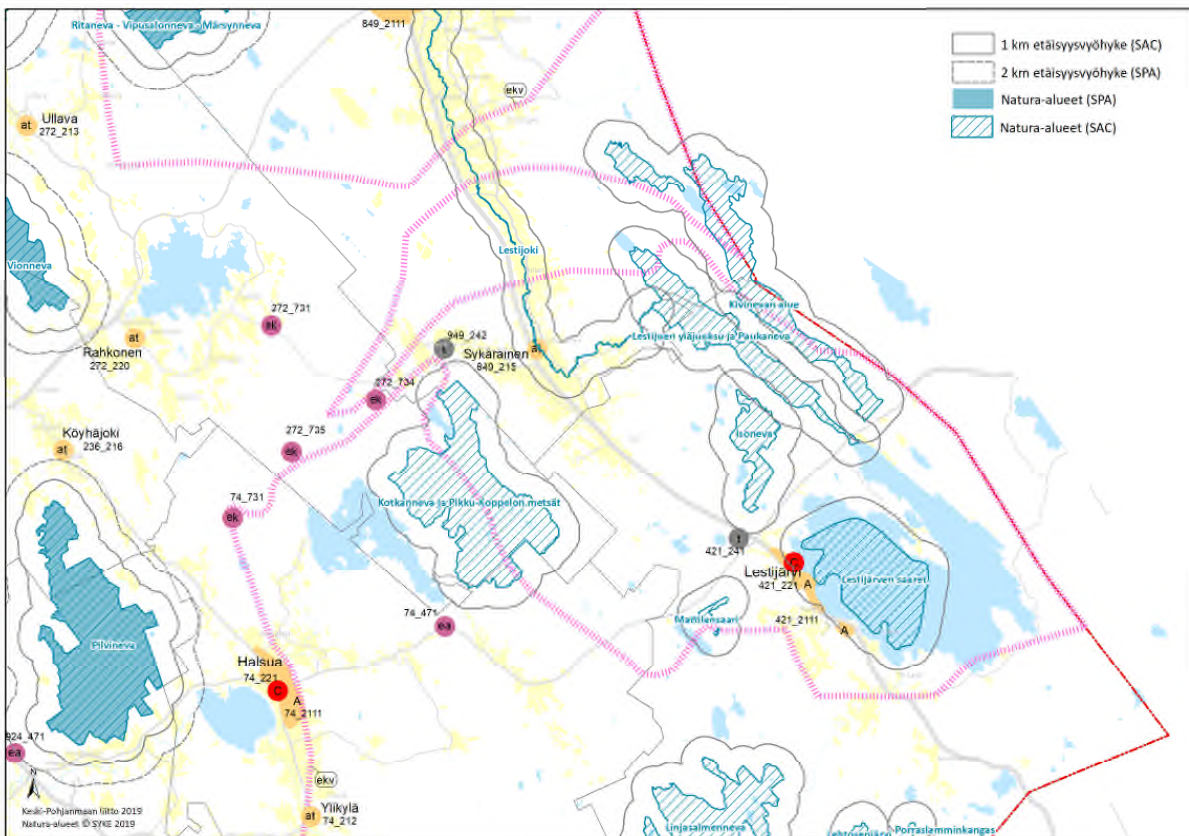
Kuva 2. Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakuntakaavan merkinnät ja Natura-alueet etäisyysvyöhykkeineen (kartta 1/5).

Kuva 3 ja 4. Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakuntakaavan merkinnät ja Natura-alueet etäisyysvyöhykkeineen (kartta 2/5 ja 3/5).

Kuva 5. Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakuntakaavan merkinnät ja Natura-alueet etäisyysvyöhykkeineen (kartta 4/5).

Kuva 6. Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakuntakaavan merkinnät ja Natura-alueet etäisyysvyöhykkeineen (kartta 5/5).

Taulukko 1: Tarkastelu 5.vaihemaakuntakaavan merkinnöistä Natura-alueittain.

Natura-tunnus	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)	Meripinta-ala (ha)	Alueelle osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (1 km) osoitetut kaavamerkinnot	Alueen läheisyyteen (2 km) osoitetut kaavamerkinnot	Kaavamuutos suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan
FI0800136	Kokkolan saaristo	SAC	12645	96	ei	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue)		A taajamatoimintojen alue voimassa olevan maakuntakaavan mukainen rajaus
FI1000033	Kokkolan saaristo	SPA	14699	96	ei	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue)	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue), TT	A taajamatoimintojen alue voimassa olevan maakuntakaavan mukainen rajaus, TT ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue tarkistettu toteutuneen maankäytön mukaiseksi ja uusi määräys
FI1000003	Rummelö - Harrbådan	SAC/SPA	236	66	ei	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue), TT	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue), TT	A taajamatoimintojen alue voimassa olevan maakuntakaavan mukainen rajaus, TT ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue tarkistettu toteutuneen maankäytön mukaiseksi ja uusi määräys
FI1001007	Lestijärven saaret	SAC	2152	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	A (Lestijärven taajamatoimintojen alue), C (keskustatoimintojen alue Lestijärvi), kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue		A taajamatoimintojen alue ja C keskustatoimintojen alue voimassa olevan maakuntakaavan mukaisia, kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue uusi
FI1000028	Vähäjärven lehto ja Ruotsalon letot	SAC	81	0	ei	at (kylä Ruotsalo)		at kylä voimassa olevan maakuntakaavan mukainen
FI1000057	Lestijoki	SAC	370	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	at kylä (Väli-Kannus, Korpela, Alakylä, Sykäräinen), A taajamatoimintojen alue (Kannus, Toholampi), t teollisuus- ja varastoalue (Kannus eteläinen), C keskustatoimintojen alue (Kannus, Toholampi)		uusi km vähittäiskaupan suuryksiköiden vyöhyke (vyöhykkeen rajaus voimassa olevan maakuntakaavan keskustatoimintojen alueen aluevarauksen mukainen), kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue uusi

						, km vähittäiskaupan suuryksiköiden vyöhyke (Kannus), kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		
FI1000017	Vattajanniemi	SAC	3970	73	ei	ei		
FI0800012	Pohjoisneva	SAC	2341	0	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI0800155	Porraslammin kangas	SAC	13	0	ei	ei		
FI1000001	Isosaaren tulvalehto	SAC	39	0	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1000015	Räyriingin lehdot	SAC	132	0	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1000031	Isoraivio ja Pilleskytö	SAC	15	0	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1000047	Hautahuhta	SAC	31	0	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1001002	Linjalamminkangas	SAC	461	0	ei	ei		
FI1001003	Patanajärven kangas	SAC	298	0	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1001004	Kivinevan alue	SAC	2120	0	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1001005	Lestijoen yläjuoksu ja Paukaneva	SAC	1551	0	kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu	kehittämisperiaatamerkinällä		kehittämisperiaatamerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi

					mineraalipotentialinen alue	osoitettu mineraalipotentialinen alue		
FI1001006	Mattilansaari	SAC	59	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1001008	Lehtosenjärvi	SAC	1038	0	ei	ei		
FI1001011	Hötölamminneva	SAC	1316	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1001012	Linjasalmenneva	SAC	2656	0	ei	ei		
FI1001013	Salamajärvi	SAC	8948	0	ei	ei		
FI0800132	Luodon saaristo	SAC/SPA	14460	90	ei	ei	ei	
FI1000004	Laajalahti	SAC/SPA	194	39	ei	ei	ei	
FI1000010	Maakannuskarinlahti ja Viirretjoen suisto	SAC/SPA	204	62	ei	ei	ei	
FI1000013	Kätölandet	SAC/SPA	435	0	ei	ei	ei	
FI1000014	Ritaneva - Vipusalonneva - Märsynneva	SAC/SPA	2206	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1000025	Viitajärvi	SAC/SPA	155	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1000036	Lähdeneva	SAC/SPA	246	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1001010	Hangasneva - Sästöpiirinneva	SAC	3550	0	ei	ei		
FI1001009	Isonneva	SAC	632	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi
FI1000026	Etelänevan - Viitasalonnevan - Seljäsennevan alue	SAC	2506	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi

FI1000059	Särkkisenjärvi	SPA	29	0	ei	ei	ei	
FI1001014	Heikinjärvenneva	SPA	313	0	ei	ei	ei	
FI1000029	Iso Ristineva - Pikku Ristineva	SAC	272	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue		kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue uusi
FI1001001	Pilvineva	SAC/SPA	3667	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue uusi
FI1000019	Vionneva	SAC/SPA	878	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue, ek kaivostoiminnan alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue uusi, ek kaivostoiminnan alue uusi
FI1000034	Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät	SAC	3305	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue		kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaalinen alue uusi

Edellä esitetyn tarkastelun perusteella Natura-alueiden sisälle ei esitetä aluevaraus- tai kohdemerkintöjä 5.vmk:ssa. Seitsemän Natura-alueen läheisyyteen 1 tai 2 km etäisyydelle sijoittuu merkintöjä. Lisäksi kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu alueen mineraalivarannoista informoiva laaja mineraalivarantoalue sijoittuu 18 Natura-alueen alueelle. Alla on käsitelty yksityiskohtaisemmin merkintöjen muutokset suhteessa voimassa oleviin maakuntakaavoihin ja esitetty arviot vaikutusten merkittävydestä kuhunkin Natura-alueeseen. Mikäli vaikutuksia on arvioitu mahdollisesti syntyvän, yhteenvetona on esitetty laajempi arviointi vaikutuksista sekä johtopäätökset vaikutusten merkittävydestä, jotka perustuvat maakuntakaavaan liittyvien erillishankkeiden yhteydessä tuotettuihin luonnonsuojelulain mukaisiin Natura-arviointeihin.

Kokkolan saaristo (FI0800136)

Natura-tunnus	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)	Meripinta-ala (ha)	Alueelle osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (1 km) osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (2 km) osoitetut kaava-merkinnät	Kaavamuutos suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan
FI0800136	Kokkolan saaristo	SAC	12645	96	ei	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue)		A taajamatoimintojen alue voimassa olevan maakuntakaavan mukainen raja

Arvio vaikutusten merkittävydestä:

Kokkolan taajamatoimintojen alue on osoitettu jo voimassa olevassa maakuntakaavassa ja vastaa aluerajaukseltaan voimassa olevaa merkintää Kokkolan saariston Natura-alueen lähimmillä alueilla. Taajamatoimintojen alueen rajausmuutokset on osoitettu alueen eteläosiin. Taajamatoimintojen aluevaraus vastaa Natura-alueen lähimmillä alueilla pitkälti toteutunutta taajamarakennetta. Taajamatoimintojen alueen suunnittelumääräykseen ei ole tehty muutoksia, joilla olisi vaikutusta Natura-alueeseen.

Maakuntakaavan merkinnät eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.

Kokkolan saaristo (FI1000033)

Natura-tunnus	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)	Meripinta-ala (ha)	Alueelle osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (1 km) osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (2 km) osoitetut kaava-merkinnät	Kaavamuutos suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan
FI1000033	Kokkolan saaristo	SPA	14699	96	ei	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue)	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue), TT	A taajamatoimintojen alue voimassa olevan maakuntakaavan mukainen rajaus, TT ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue tarkistettu toteutuneen maankäytön mukaiseksi ja uusi määräys

Arvio vaikutusten merkittävydestä:

Kokkolan taajamatoimintojen alue on osoitettu jo voimassa olevassa maakuntakaavassa ja vastaa aluerajaukseltaan voimassa olevaa merkintää Kokkolan saariston Natura-alueen lähimmillä alueilla. Taajamatoimintojen alueen rajausmuutoksia ei ole osoitettu Natura-alueen läheisyyteen. Taajamatoimintojen aluevaraus vastaa Natura-alueen lähimmillä alueilla pitkälti toteutunutta taajamarakennetta. Taajamatoimintojen alueen suunnittelumääräykseen ei ole tehty muutoksia, joilla olisi vaikutusta Natura-alueeseen.

Ympäristövaikutuksiltaan merkittävän teollisuustoimintojen (TT) alue sijoittuu lähimmillään alle kahden kilometrin etäisyydelle Kokkolan saariston (FI1000033) Natura-alueesta. TT -alue on osoitettu jo voimassa olevassa maakuntakaavassa ja alueen rajausmuutokset liittyvät rajauksen tarkistamiseen toteutuneen maankäytön mukaiseksi. Alueen uusi suunnittelumääräys, joka sallii alueella vaarallisen jätteen käsittelyn, varastoinnin ja loppusijoittamisen, vaikutuksia Natura-alueisiin on tarkasteltu hankkeesta tehdyssä ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA). YVAN yhteydessä laadittiin Natura-arvioinnin tarvearvio, jonka mukaisesti vaikutukset Kokkolan saariston Natura-alueeseen arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi kaikissa toteutusvaihtoehdoissa eikä näin ollen nähty tarvetta varsinaisen luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen Natura-arvioinnin laatimiseen.

Maakuntakaavan merkinnät eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.

Rummelö – Harrbådan (FI1000003)

Natura-tunnus	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)	Meripinta-ala (ha)	Alueelle osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (1 km) osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (2 km) osoitetut kaava-merkinnät	Kaavamuutos suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan
FI1000003	Rummelö - Harrbådan	SAC/SPA	236	66	ei	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue), TT	A (Kokkolan taajamatoimintojen alue), TT	A taajamatoimintojen alue voimassa olevan maakuntakaavan mukainen rajaus, TT ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue tarkistettu toteutuneen maankäytön mukaiseksi ja uusi määräys

Arvio vaikutusten merkittävydestä:

Kokkolan taajamatoimintojen alue on osoitettu jo voimassa olevassa maakuntakaavassa ja vastaa aluerajaukseltaan voimassa olevaa merkintää Rummelö-Harrbådan Natura-alueen lähimmillä alueilla. Taajamatoimintojen alueen rajausmuutoksia ei ole osoitettu Natura-alueen läheisyyteen.

Taajamatoimintojen aluevaraus vastaa Natura-alueen lähimmillä alueilla pitkälti toteutunutta taajamarakennetta. Taajamatoimintojen alueen suunnittelumääräyksen ei ole tehty muutoksia, joilla olisi vaikutusta Natura-alueeseen.

Ympäristövaikutuksiltaan merkittävän teollisuustoimintojen alueen uusi suunnittelumääräys, joka sallii alueella vaarallisen jätteen käsittelyn, varastoinnin ja loppusijoittamisen, saattaa hankkeesta tehdyn ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) mukaan aiheuttaa vaikutuksia Rummelö-Harrbådan Natura-alueelle. Suunnittelumääräys liittyy Boliden Oy:n tavoitteeseen laajentaa alueella sijaitsevaa vaarallisen jätteen kaatopaikkaa. YVA-menettelyn yhteydessä laadittiin aluksi Natura-arvioinnin tarvearviointi, jossa selvitettiin voiko hankkeesta kohdistua vaikutuksia niihin Natura-alueiden luontoarvoihin, joiden suojelemiseksi alueet on sisällytetty Natura-verkoston. Koska vaikutukset Rummelö-Harrbådan Natura-alueelle päätettiin tarvearvion perusteella mahdollisiksi, laadittiin myös varsinainen luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Arviointitarve koskee YVA:ssa esitettyjä hankevaihtoehtoja VE1 sekä VE2. Hankevaihtoehtona VE1 kaatopaikkaa laajennetaan merialueelle nykyiseltä jätealueelta länteen-luoteeseen. Merialue täytetään maa-alueeksi ja läjitys tehdään vedenpinnan yläpuolelle. Laajennusalueen pinta-ala on 40 ha. VE2 kaatopaikkaa laajennetaan maa-alueelle nykyisen kaatopaikan pohjois-, itä- ja koillispuolelle välittömästi kiinni nykyiseen alueeseen. VE2 jakautuu kahteen vaihtoehtoon laajennusalueen pinta-alan suhteen: 30 ha / 50 ha. VE2 rajautuu Natura 2000 -alueeseen sekä laajuudesta riippuen joko rajautuu tai osittain sijoittuu Harriniemen pohjavesialueelle. VE1 laajennusalue mereen sijoittuu maakuntakaavan TT -alueen ulkopuolelle eikä näin ollen ole maakuntakaavan mukainen ratkaisu. VE2 alueet sisältyvät pääosin TT-alueeseen, mutta laajuudesta riippuen alueita on vähäisissä määrin sen ulkopuolella alueella, jossa ei ole maakuntakaavan merkintöjä.

Natura-arviointi on laadittu VE2 mukaisesta ratkaisusta. Natura-arvioinnin luonnoksen mukaan kokonaisuudessaan jätealueen laajennuksen vaikutukset Natura-alueeseen arvioidaan melko vähäiseksi. Hankkeen lähimmässä vaikutuspiirissä on koko Natura-alueeseen nähden vain pieneltä osin lajistoa ja luontotyyppejä. Vaikutusten merkittävyyden kannalta olennaista on se, että hankkeen lähivaikutuspiirissä olevat luontotyytit eivät ole edustavuudeltaan hyviä, koska rantaniitty on pahoin umpeenkasvanut ruovikoitumisen myötä. Tällöin siellä ei pääsääntöisesti viihdy kasvi- tai lintulajeja, jotka olisivat alueen suojeluperusteena. Vaikutukset Natura-alueen ekologiseen rakenteeseen sekä ekologisten prosessien kokonaisuuteen ja toimivuuteen on arvioitu myös vähäisiksi. Näin ollen laajennuksen ei arvioida vaikuttavan Natura-alueen suojeluarvojen säilymiseen pitkälläkään aikavälillä. Myöskään Natura-alueen eheyden kannalta jätealueen laajennuksella ei arvioida olevan vaikutuksia.

Johtopäätöksenä todetaan: Natura-alueen luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset eivät ole merkittäviä, eivätkä ne ole ristiriidassa luonnonsuojelulain 65 § säädösten kanssa.

Maakuntakaavan merkinnät eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.

Lestijärven saaret (FI1001007)

Natura-tunnus	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)	Meripinta-ala (ha)	Alueelle osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (1 km) osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (2 km) osoitetut kaava-merkinnät	Kaavamuuutos suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan
FI1001007	Lestijärven saaret	SAC	2152	0	kehittämisperiaattemerkinnällä osoitettu mineraalipotentialialinen alue	A (Lestijärven taajamatoimintojen alue), C keskustatoimintojen alue Lestijärvi, kehittämisperiaattemerkinnällä osoitettu mineraalipotentialinen alue		A taajamatoimintojen alue ja C keskustatoimintojen alue voimassa olevan maakuntakaavan mukaisia, kehittämisperiaattemerkinnällä osoitettu mineraalipotentialialinen alue uusi

Arvio vaikutusten merkittävyydestä:

Lestijärven taajamatoimintojen alue on osoitettu jo voimassa olevassa maakuntakaavassa ja vastaa aluerajaukseltaan voimassa olevaa merkintää. Keskustatoimintojen alue C on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa. Taajamatoimintojen ja keskustatoimintojen alueen suunnittelumääräyksiin ei ole tehty muutoksia, joilla olisi vaikutusta Natura-alueeseen. Mineraalivarantojen alue informoi alueen potentiaalisista malmi- ja mineraalivaroista. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät suunnitellut toimenpiteet merkittävästi heikennä Natura-alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesistövaikutuksiin ja veden laadun säilymiseen.

Maakuntakaavan merkinnät eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.

Vähäjärven lehto ja Ruotsalon letot (FI1000028)

Natura-tunnus	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)	Meripinta-ala (ha)	Alueelle osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (1 km) osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (2 km) osoitetut kaava-merkinnät	Kaavamuutos suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan
FI1000028	Vähäjärven lehto ja Ruotsalon letot	SAC	81	0	ei	at kylä		at kylä voimassa olevan maakuntakaavan mukainen
<p>Arvio vaikutusten merkittävydestä:</p> <p>Kylän (at) kohdemerkinnällä osoitettu Ruotsalon kylä on merkitty jo voimassa olevassa maakuntakaavassa ja merkintä kuvaa toteutunutta aluerakennetta. Suunnittelumääräykseen ei ole tehty muutoksia, joilla olisi vaikutusta Natura-alueeseen.</p> <p>Maakuntakaavan merkinnät eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.</p>								

Lestijoki (FI1000057)

Natura-tunnus	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)	Meripinta-ala (ha)	Alueelle osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (1 km) osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (2 km) osoitetut kaava-merkinnät	Kaavamuutos suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan
FI1000057	Lestijoki	SAC	370	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaallinen alue	at kylä (Väli-Kannus, Korpela, Alakylä, Sykäräinen), A taajamatoimintojen alue (Kannus, Toholampi), t teollisuus- ja varastoalue Kannus eteläinen), C keskustatoimintojen kohteet (Kannus, Toholampi), km vähittäiskaupan suuryksiköiden vyöhyke (Kannus), kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaallinen alue		uusi km vähittäiskaupan suuryksiköiden vyöhyke, kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentiaallinen alue uusi

Arvio vaikutusten merkittävydestä:

Taajamatoimintojen alueet (Kannus ja Toholampi), kylät (Väli-Kannus, Korpela, Alakylä ja Sykäräinen), teollisuus- ja varastoalue Kannuksessa (eteläinen) sekä keskustatoimintojen kohdemerkinnät (Kannus ja Toholampi) ovat osoitettu jo voimassa olevassa maakuntakaavassa ja vastaavat aluerajauksiltaan voimassa olevia merkintöjä. Suunnittelumääräyksiin ei ole tehty muutoksia, joilla olisi vaikutusta Natura-alueeseen. Mineraalivarantojen alue informoi alueen potentiaalisista malmi- ja mineraalivaroista. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät suunnitellut toimenpiteet merkittävästi heikennä Natura -alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesistövaikutuksiin ja veden laadun säilymiseen.

Muutoksena voimassa olevaan maakuntakaavaan on osoitettu uusi vähittäiskaupan suuryksiköiden alue Kannuksen keskustan ympärille. Vyöhykkeen rajaus vastaa kuitenkin voimassa olevan maakuntakaavan keskustatoimintojen alueen aluevarauksen rajausta, jolloin vähittäiskaupan suuryksiköiden suunnitteluperiaatteissa muutosta ei käytännössä tapahdu. Vähittäiskaupan suuryksiköiden vyöhykkeen merkintä ei vaikuta Natura-alueeseen, sillä maakuntakaavan merkinnät eivät mahdollista Lestijoen alueelle uutta vesirakentamista.

Maakuntakaavan merkinnät eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.

Vionneva (FI1000019)

Natura-tunnus	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)	Meripinta-ala (ha)	Alueelle osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (1 km) osoitetut kaava-merkinnät	Alueen läheisyyteen (2 km) osoitetut kaava-merkinnät	Kaavamuutos suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan
FI1000019	Vionneva	SAC/SPA	878	0	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue, ek kaivostoiminnan alue	kehittämisperiaatemerkinällä osoitettu mineraalipotentialinen alue uusi, ek kaivostoiminnan alue uusi

Arvio vaikutusten merkittävydestä:

Mineraalivarantojen alue informoi alueen potentiaalisista malmi- ja mineraalivaroista. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät suunnitellut toimenpiteet merkittävästi heikennä Natura -alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesistövaikutuksiin ja veden laadun säilymiseen. **Mineraalivarantojen alueen merkintä ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.**

Kaivostoiminnan kohdemerkinnällä osoitettu Keliber Oy:n Rapasaaren louhosalue sijoittuu lähimmillään noin 300 metrin etäisyydelle Vionnevan (FI1000019) Natura-alueen rajasta ja noin 1 kilometrin etäisyydelle Natura-alueen ydinalueena toimivasta Vionnevan suoaltaasta. Keski-Pohjanmaan litiumprovinssin hankkeesta on laadittu ympäristövaikutusten arviointi (YVA). YVA:n yhteydessä laadittiin myös luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi. Natura-arviointi on tehty niistä vaikutuksista, joita louhosten toiminnalla on Vionnevan Natura-alueen luontoarvoihin.

Natura-arvioinnin johtopäätöksenä todetaan, että Natura-tietolomakkeella ja sen vahvistamattomassa täydennyslunonnoksessa on Vionnevan Natura-alueella merkitty esiintyvän yhteensä 11 lintudirektiivin liitteen I lajia. Natura-alueella tehdyssä linnustaselvityksessä alueella havaittiin yhdeksän sellaista lintudirektiivin liitteen I lajia, joiden pesiminen alueella on tulkittu vähintäänkin mahdolliseksi, mutta joita ei ole merkitty Natura-tietolomakkeen tietoihin. Lisäksi alueella tavataan kolme salassa pidettäväksi luokiteltua lintulajia. Natura-alueen linnustoon kohdistuvat vaikutukset muodostuvat pääasiassa Rapasaaren louhoksen toiminnan aikaisten räjäytysten meluvaikutuksista. Ilman lieventämistoimenpiteitä kohtalaisia vaikutuksia arvioidaan kohdistuvan kaakkuriin. Lieventämistoimenpiteiden kanssa kaakkuriin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Lisäksi kahteen uhanalaiseksi ja salassa pidettäväksi luokiteltavaan lajiin arvioidaan kohdistuvan kohtalaisia vaikutuksia. Natura-alueen direktiiviluontotyypeille ei arvioida aiheutuvan hankkeesta vaikutuksia tai ne jäävät erittäin vähäisiksi.

Johtopäätöksenä todetaan: vaikutusten lyhykestoisuuden ja tilapäisen luonteen vuoksi sekä esitetyt lieventävät toimenpiteet huomioiden Natura-alueen luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset eivät ole merkittäviä, eivätkä ne ole ristiriidassa luonnonsuojelulain 65 § säädösten kanssa.

Pohjoisneva, Isosaaren tulvalehto, Räytingin lehdot, Isoraivio ja Piileskytö, Hautahuhta, Patanajärvenkangas, Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät, Kivinevan alue, Lestijoen yläjuoksu ja Paukaneva, Mattilansaari, Hötölamminneva, Ritaneva - Vipusalonneva – Märsynneva, Viitajärvi, Lähdeneva, Isonneva, Etelänevan - Viitasalonnevan – Seljäsennevan alue, Iso Ristineva - Pikku Ristineva, Pilvineva

Alueelle osoitetut kaavamerkinnot:

Mineraalivarantoalue

Arvio vaikutusten merkittävydestä:

Mineraalivarantojen alue informoi alueen potentiaalisista malmi- ja mineraalivaroista. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät suunnitellut toimenpiteet merkittävästi heikennä Natura -alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesistövaikutuksiin ja veden laadun säilymiseen.

Maakuntakaavan merkinnät eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteita.

Lähteet

Korpelainen, H. (2013) Vaikutusten arviointia Natura-alueilla koskevia ohjeita. Ympäristöministeriö.

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Natura -alueet. Ympäristöministeriön verkkosivut: https://www.ym.fi/fi-FI/Luonto/Luonnon_monimuotoisuus/Luonnonsuojelualueet/Naturaalueet

Natura 2000 -alueet. Suomen ympäristökeskuksen karttapalvelu.

Natura 2000 -alueet. Metsähallituksen verkkosivut: <http://www.metsa.fi/natura2000alueet>